

Udkast til

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise¹⁾

I medfør af § 9, stk. 4 og stk. 6, § 11, stk. 1 - 3, § 13, § 19, stk. 1, og 2, § 20, stk. 1, § 25, stk. 2, § 26, stk. 1, § 27, stk. 3 og 4, § 35, § 56, stk. 1, § 58, stk. 8 i lov nr. 133 af 25. februar. 2020 om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven) fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § xx i bekendtgørelse nr. xx af xx.xx om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser:

AFSNIT I

Indledende bestemmelser

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Reglerne i denne bekendtgørelse finder anvendelse på bedrifter med grise, der holdes som landbrugsdyr.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder endvidere anvendelse på en dyrevelfærdsmæssige forhold ved indførsel af grise fra tredjelande.

Stk. 3. For den besætningsansvarlige gælder endvidere reglerne i bekendtgørelse om uddannelseskraft for den besætningsansvarlige for landbrugsmæssigt hold af svin, malkekvæg og æglæggende høner.

Stk. 4. Reglerne i denne bekendtgørelse er minimumskrav, der altid skal opfyldes, medmindre strengere krav er fastsat i anden lovgivning.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Landbrugsdyr: Grise, som holdes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller med henblik på andre landbrugsmæssige formål
- 2) Gris: En gris i enhver alder, uanset om den opdrættes til avl eller med henblik på slagtning.
- 3) Orne: Et hundyr efter kønsmodning, bestemt til avl.
- 4) Gylt: Et hundyr efter kønsmodning og inden faring.
- 5) So: Et hundyr efter første faring.
- 6) Diegivende so: Et hundyr fra tidspunktet for faring til fravæning af pattegrisene.
- 7) Goldso: En so efter fravæning og indtil løbning eller slagtning
- 8) Drægtig so: En so fra løbning og indtil faring.
- 9) Pattegris: En gris fra fødsel til fravæning.
- 10) Smågris: En gris fra fravæning og indtil den er 10 uger gammel, eller indtil grisen flyttes fra smågrisestien.
- 11) Avls- og slagtegris: En gris fra 10 uger gammel eller fra den flyttes fra smågrisestien, og indtil slagtning eller løbning.
- 12) Drænet gulv: et gulv med max. 10 % åbningsareal.
- 13) Udendørs hold af grise: Et produktionssystem, hvor grisene holdes i hytter, hvorfra de har adgang til udearealer i form af marker, folde eller arealer med miljøgodkendt bund.

---

¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave), EF -Tidende 2009, nr. L 47, side 5 og Rådets direktiv 98/58/EF om beskyttelse af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, EU-Tidende nr. L 221, side 23. Bekendtgørelse nr. 1043 af 16. december 1999, som blev videreført ved bekendtgørelse nr. 607 af 25. juni 2009, som denne bekendtgørelse afløser for så vidt angår grise, har som udkast været notificeret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF (informationsproceduredirektivet) som ændret senest ved direktiv 98/48/EF.

14) Hytte: En enkeltstående konstruktion som en metalhytte, en halmhytte, et telt eller lignende, som grisene kan gå ind i, og som beskytter dem mod vejrliget.

15) Den besætningsansvarlige: Den person, der har det daglige ansvar for pasningen af grisene.

16) Zooteknisk behandlingsøjemed: En individuel indgift i et dyr med henblik på brunstsynkronisering og forudgående behandling af donor og recipient i forbindelse med embryotransplantation.

AFSNIT II

Personale, tilsyn og optegnelser

Kapitel 2

Personale og tilsyn

§ 3. Grisene skal passes af et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, så grisene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt.

Stk. 2. Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at de personer, der passer grisene, har modtaget instruktion og vejledning om bestemmelserne i lovgivningen om grises velfærd.

§ 4. Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at alle grise skal tilses mindst én gang daglig, jf. § 9, stk. 1 i dyrevelfærdsloven. Det daglige tilsyn gælder også grise, der holdes udendørs.

Stk. 2. Der skal være fri adgang til inspektion af hver enkelt gris.

§ 5. Der skal være en passende fast eller mobil belysning af tilstrækkelig styrke til rådighed, så grisene til enhver tid kan tilses nøje

Kapitel 3

Optegnelser

§ 6. Den besætningsansvarlige skal sikre, at der for alle grise føres optegnelser over al medicinsk behandling og over antallet af døde grise, som måtte være konstateret i forbindelse med hvert enkelt tilsyn.

Stk. 2. Hvis de i stk. 1 nævnte oplysninger kræves optegnet i anden forbindelse, er en sådan optegnelse også tilstrækkelig til at opfylde bestemmelsen i stk. 1.

Stk. 3. Optegnelserne nævnt i stk. 1 skal opbevares i mindst tre år og stilles til rådighed for tilsynsmyndigheden i forbindelse med en kontrol eller efter anmodning.

AFSNIT III

Bestemmelser for både indendørs og udendørs hold af grise

Kapitel 4

Almindelige bestemmelser for indretning af produktionssystemer og opstaldning

Generelle bestemmelser

§ 7. Opbinding af grise er forbudt.

§ 8. Når grise er opstaldet i grupper, skal der træffes foranstaltninger til at forhindre slagsmål, der går ud over normal adfærd.

Stk. 2. Grise, der udviser vedholdende aggressivitet over for andre grise, eller som er ofre for denne aggressivitet, skal midlertidigt isoleres eller holdes på afstand af gruppen.

§ 9. Når grise flyttes fra et staldsystem til et andet, skal det foregå under opsyn.

§ 10. Stien eller hytten, hvor grise opstaldes, skal være udformet, så hver gris let kan vende sig, hvis dette ikke er i modstrid med specifik veterinærrådgivning.

§ 11. Produktionssystemerne skal være indrettet, så hver gris kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

Stk. 2. Grise skal have adgang til et fysisk og temperaturmæssigt behageligt lejeareal, der er tilstrækkeligt drænet og rent, og som gør det muligt for alle grisene at ligge ned samtidig.

Stk. 3. Hver gris skal kunne se andre grise med undtagelse af grise, der holdes isoleret på grund af sygdom eller tilskadekomst, jf. § 50, stk. 2, eller drægtige søer og gylte i ugen før det forventede faringstidspunkt og under faring, jf. § 28.

§ 12. Stalde, stier, hytter, inventar og redskaber til grise skal regelmæssigt rengøres og desinficeres for at forebygge tilstedeværelse af sygdomsbærende organismer.

Stk. 2. De materialer, der anvendes til opførelse af rum, hvor grise holdes, navnlig til konstruktion af bokse samt udstyr, som grisene kan komme i kontakt med, må ikke være skadelige for grisene, herunder med skarpe kanter eller fremspring, der kan påføre grisene skade. Materialerne skal kunne rengøres og desinficeres effektivt.

Stk. 3. Gødning, urin og spildfoder skal fjernes så ofte som nødvendigt for at forhindre lugt og for at forhindre, at fluer, rotter, mus og andre skadedyr tiltrækkes.

Automatiseret og mekanisk udstyr

§ 13. Alt automatiseret eller mekanisk udstyr, der er af betydning for grisenes sundhed og velfærd, skal efterses mindst én gang om dagen. Eventuelle konstaterede fejl skal udbedres straks, og hvis dette ikke lader sig gøre, skal der træffes passende foranstaltninger til at beskytte grisenes sundhed og velfærd.

Beskæftigelses- og rodemateriale

§ 14. Ud over de foranstaltninger, der normalt træffes for at forhindre halebidning og andre uvaner, samt for at grisenes adfærdsmæssige behov skal kunne tilfredsstilles, skal alle grise have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.

Foder, vand og andre stoffer

§ 15. Grise over to uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.

§ 16. Alle grise skal have adgang til foder, der passer til deres alder, vægt, adfærdsmæssige og fysiologiske behov af hensyn til deres velfærd og sundhed.

§ 17. Alle grise skal fodres mindst én gang daglig. Hvis grisene opdrættes i grupper og ikke fodres efter ædelyst eller ved hjælp af automatisk fodringssystem, der fodrer grisene individuelt, skal hver gris have adgang til foder på samme tid som de andre i gruppen.

Stk. 2. Grisene skal endvidere fodres ved hjælp af et system, der sikrer, at hver gris kan få tilstrækkeligt foder, også når der er konkurrenter til foderet til stede.

§ 18. Goldsøer, drægtige søer og drægtige gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde deres behov for at tygge.

§ 19. Ingen gris må gives foder eller drikke på en måde, der kan påføre den lidelse eller skade. Foder og drikke må heller ikke indeholde stoffer, der kan forårsage lidelse eller skade.

§ 20. Udstyr til fodring og vanding skal være udformet, fremstillet og installeret på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af foder og vand og for skadelige virkninger af en eventuel indbyrdes rivalisering mellem grisene.

§ 21. Grise må ikke indgives andre stoffer end de stoffer, der gives med tilladte terapeutiske eller forebyggende formål eller i tilladt zooteknisk behandlingsøjemed.

Aggregater mv.

§ 22. Brug af instrumenter, der giver grise elektrisk stød er forbudt.

§ 23. Brugen af ethvert fjernbetjent eller automatisk virkende aggregat, der hæftes på grise, og som påfører grisen elektrisk stød eller anden væsentlig ulempe, når det aktiveres, er forbudt.

§ 24. Halsbånd, herunder halsremme, skal være lavet af et materiale, der er velegnet til brug på grise og det må ikke på nogen måde skade grisen.

Kapitel 5

Særlige bestemmelser for indretning af produktionssystemer og opstaldning

Orner

§ 25. Ornestier og -hytter skal være placeret og konstrueret, så ornen kan vende sig, høre, lugte og se andre grise.

Søer og gylte

§ 26. Løsgående søer og gylte skal holdes i stabile grupper, og de skal blandes mindst muligt. Hvis grupper af søer og gylte blandes, skal det foregå under opsyn.

Stk. 2. Der skal træffes foranstaltninger til at minimere aggressioner blandt søer og gylte.

§ 27. Drægtige søer og gylte skal om nødvendigt behandles mod eksterne og interne parasitter. Drægtige søer og gylte skal gøres rene, når de anbringes i farestien eller -hytten.

§ 28. I ugen før det forventede faretidspunkt og under faring kan drægtige søer og gylte uanset § 11, stk. 3, holdes uden for synsvidde af artsfæller.

§ 29. Der skal være et frit areal bag ved soen eller gylten for at lette naturlig faring eller faring, hvortil der kræves hjælp.

§ 30. Farestier og -hytter, hvor søer holdes løse, skal være forsynet med en beskyttelsesanordning til pattegrisene, som f.eks. farebøjler.

Pattegrise

§ 31. En så stor del af det samlede gulvareal, at alle pattegrisene kan hvile på det samtidig, skal være fast gulv eller dækket med en måtte eller strøet med halm eller andet passende materiale. Lejet skal endvidere være tørt og bekvemt og adskilt fra soen.

Stk. 2. Om nødvendigt skal der endvidere være en varmekilde.

§ 32. Hvis der anvendes en fareboks, skal pattegrisene have tilstrækkelig plads til at die uden vanskelighed.

§ 33. Pattegrise må ikke vænnes fra soen, før de er mindst 28 dage gamle, medmindre det ellers ville gå ud over moderdyrets eller pattegrisenes velfærd eller sundhed.

Stk. 2. Pattegrise må dog fravænnens indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde, der tømmes og renses og desinficeres grundigt inden anbringelsen af en ny gruppe, og som er adskilte fra stalde, hvor der holdes søer, for at minimere overførelsen af sygdomme til pattegrisene.

Smågrise og avls- og slagtegrise

§ 34. Der skal være frit gulvareal til hver smågris eller hver avls- og slagtegris, der opdrættes i grupper, på mindst:

- 1) 0,15 m² til grise med en gennemsnitsvægt på 10 kg eller derunder,
- 2) 0,20 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 10 kg og 20 kg,
- 3) 0,30 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 20 kg og 30 kg,
- 4) 0,40 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 30 kg og 50 kg,
- 5) 0,55 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 50 kg og 85 kg,
- 6) 0,65 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 85 kg og 110 kg, og
- 7) 1,00 m² til grise med en gennemsnitsvægt på over 110 kg.

§ 35. Smågrise, avls- og slagtesvin skal holdes i stabile grupper og blandes så lidt som muligt.

Stk. 2. Hvis grise, der ikke kender hinanden, skal blandes, skal det ske i en så ung alder som muligt, fortrinsvis inden eller indtil en uge efter fravænnning. Når grise blandes, skal de have tilstrækkelige muligheder for at flygte fra og skjule sig for andre grise. Sammenblanding af grise skal foregå under opsyn.

Stk. 3. Når der viser sig tegn på alvorlige kampe, skal årsagerne hertil straks undersøges, og der skal træffes passende foranstaltninger, f.eks. ved om muligt at give grisene rigeligt med halm eller andet rodemateriale.

§ 36. Smågrise, avls- og slagtegrise må opstaldes i udleveringsvogne i højst 2 timer.

Kapitel 6

Avlsmetoder

§ 37. Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre grise smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe.

Stk. 2. Stk. 1 gælder dog ikke ved anvendelse af metoder, der kan medføre minimale eller kortvarige lidelser eller sår, eller som kan nødvendiggøre indgreb, som ikke medfører vedvarende skade, hvis disse metoder er tilladt i henhold til anden lovgivning.

§ 38. Der må ikke holdes grise, hvis det ikke ud fra grisens genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade grisens sundhed eller velfærd.

Kapitel 7

Operative indgreb m.v.

Generelle bestemmelser

§ 39. Alle procedurer, der har til formål at foretage indgreb med andre end terapeutiske eller diagnostiske formål eller til identificering af grise, og som resulterer i beskadigelse eller tab af en følsom del af kroppen eller ændring af knoglestrukturen, er forbudt, jf. dog §§ 40 og 42-48.

Isætning af ring i trynen og øremærkning

§ 40. Der må ikke sættes ringe eller andet i trynen på grise. Dog må der sættes en glat ring i trynen for at forhindre grisen i at rode i jorden. Isætning af en ring i trynen på en gris må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instrukser og vejledning heri, og som har erfaring med at isætte en ring i trynen med passende midler og under hygiejniske forhold.

§ 41. Øremærkning af grise må kun foretages af personer, som har de fornødne faglige forudsætninger herfor.

Slibning af hjørnetænder

§ 42. Klipning af grises hjørnetænder er forbudt.

Stk. 2. Orners hjørnetænder kan om nødvendigt slibes ensartet for at undgå beskadigelse af andre dyr eller af sikkerhedsgrunde. Slibning må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der er uddannet heri, og som har erfaring med at udføre slibning af hjørnetænder med passende midler og under hygiejniske forhold.

Stk. 3. Slibning af pattegrises hjørnetænder må ikke foretages rutinemæssigt.

Stk. 4. Pattegrises hjørnetænder kan slibes inden for grisens 4 første levedøgn, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader på søers patter eller på andre grises hoveder, herunder ører, som følge af, at slibning ikke er foretaget. Hjørnetænderne skal slibes ensartet.

Stk. 5. Slibning af hjørnetænder må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at udføre slibning af hjørnetænder med passende midler og under hygiejniske forhold.

Stk. 6. Inden slibning af hjørnetænder foretages, skal der være forsøgt foranstaltninger for at forhindre de i stk. 4 nævnte skader under hensyntagen til miljøet og belægningsgraden. Utilstrækkelige staldforhold eller driftsledelsessystemer skal ændres.

Kastration

§ 43. Grise, der er over 7 dage gamle, må kun kastreres, hvis grisen er bedøvet, inden kastrationen foretages, og hvis der samtidig gives længerevarende smertebehandling. Kastrationen skal foretages af en dyrlæge.

§ 44. Kastration af pattegrise må kun foretages uden forudgående bedøvelse af pattegrisen, hvis det sker så tidligt som muligt inden for grisens 2.-7. levedøgn, og hvis grisen samtidig gives længerevarende smertebehandling. Kastration må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at kastrere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold.

Stk. 2. Kastration af pattegrise med forudgående lokalbedøvelse inden for grisens 2. –7. levedøgn må kun foretages af en person, der er uddannet heri og som har erfaring med at kastrere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold. Personen skal endvidere opfylde betingelserne for at indgive lægemidler i § 7, stk. 2, og § 9, stk. 4, i bekendtgørelse om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr. Grisen skal samtidig gives længerevarende smertebehandling.

§ 45. Kastration ved overrivning af væv må ikke foretages.

Halekupering

§ 46. Grise, der er over 4 dage gamle, må kun halekuperes, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn. Halekuperingen skal foretages af en dyrlæge, og grisen skal bedøves, inden kuperingen foretages. Grisen skal samtidig gives længerevarende smertebehandling.

§ 47. Grise må ikke halekuperes rutinemæssigt.

Stk. 2. Pattegrise kan halekuperes inden for grisens 2.- 4. levedøgn, hvis der er skriftlig dokumentation for, at der er sket skader på haler (halebid), jf. dog § 48. Den skriftlige dokumentation skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Halen skal kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes op til halvdelen af den. Dokumentationen skal indeholde oplysninger om

- 1) hvornår halebid er forekommet,

2) andelen af grise eller stier, hvor der er konstateret halebid, og

3) alvoren af skader på haler som følge af halebidning.

Stk. 3. Halekupering efter stk. 2, kan foretages uden forudgående bedøvelse af pattegrisen, hvis halekuperingen foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at halekupere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold.

§ 48. Inden halekupering, jf. § 47, stk. 2, foretages, skal der være forsøgt foranstaltninger for at forhindre halebidning under hensyntagen til miljøet og belægningsgraden. De relevante foranstaltninger skal identificeres ved hjælp af en risikovurdering af forholdene i besætningen, jf. § 49.

Kapitel 8

Risikovurdering og handlingsplan m.v. i forbindelse med halekupering

§ 49. Inden pattegrise halekuperes eller inden en besætning modtager halekuperede grise, skal der foretages en risikovurdering af forholdene i besætningen. Den besætningsansvarlige har ansvaret for, at risikovurderingen, der skal være skriftlig, og som skal afspejle aktuelle forhold i besætningen, foretages. Risikovurderingen skal indeholde de elementer, der fremgår af bilag 1, nr. 1.

Stk. 2. Med afsæt i risikovurderingen har den besætningsansvarlige ansvar for, at der udarbejdes en handlingsplan med det indhold, som fremgår af bilag 1, nr. 2, litra a eller b. Utilstrækkelige staldforhold eller driftsledelsessystemer skal ændres. Forhold, der ikke ændres straks, skal fremgå af handlingsplanen, jf. bilag 1, nr. 2, litra a, med en rimelig frist for udbedring. Utilstrækkelige staldforhold, der nødvendiggør en bygningsmæssig ændring, herunder ændring af gulvudformning, fodrings- eller ventilationssystem, skal i handlingsplanen angives med en rimelig frist for udbedringen, der fastsættes ud fra bygningens eller inventarets alder og tilstand.

Stk. 3. Kravet om risikovurdering og handlingsplan gælder både den besætning, hvori pattegrisene fødes og halekuperes (afsenderbesætningen), og den besætning, hvortil disse grise senere måtte blive afsat eller på anden måde overdraget (modtagerbesætningen).

Stk. 4. Afsender- og modtagerbesætningen skal på forlangende forevise tilsynsmyndigheden risikovurderingen og handlingsplanen.

Stk. 5. Hvis modtagerbesætningen ønsker at modtage halekuperede grise, skal modtagerbesætningen over for afsenderbesætningen skriftligt dokumentere, at det er nødvendigt at modtage halekuperede grise. Når halekuperede grise afsættes, skal afsenderbesætningen have skriftlig dokumentation fra modtagerbesætningen for, at det er nødvendigt at modtage halekuperede grise af hensyn til forholdene i modtagerbesætningen.

Stk. 6. Hvis halekuperede grise afsættes via en mellemhandler, skal denne indhente den i stk. 5 nævnte dokumentation fra modtagerbesætningen. Melleghandleren skal formidle den nævnte dokumentation fra modtagerbesætningen til afsenderbesætningen i form af:

- 1) den skriftlige dokumentation, jf. stk. 5, 1. pkt., der er udarbejdet af modtagerbesætningen, om at det er nødvendigt at modtage halekuperede grise, eller
- 2) en skriftlig erklæring fra mellemhandleren, hvoraf det fremgår, at det er nødvendigt for modtagerbesætningen at modtage halekuperede grise. Melleghandlerens erklæring skal udarbejdes på baggrund af skriftlig dokumentation fra modtagerbesætningen, jf. stk. 5, 1. pkt., om, at det er nødvendigt at modtage halekuperede grise.

Stk. 7. Afsender- og modtagerbesætningen skal på forlangende forevise tilsynsmyndigheden dokumentationen nævnt i stk. 5. Melleghandleren skal på forlangende forevise tilsynsmyndigheden erklæringen nævnt i stk. 6 samt den eller de skriftlige dokumentationer, jf. stk. 5, 1. pkt., der ligger til grund for erklæringen.

Kapitel 9

Syge og tilskadekomne grise og krav til sygestier

§ 50. Alle grise, der synes at være syge eller tilskadekomne, skal omgående have en passende behandling. Hvis en gris ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal den enten aflives straks, eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Stk. 2. Grise, som holdes i en gruppe, men som er syge eller skadede, skal om fornødent opstaldes midlertidigt i sygestier, herunder i individuelle stier. § 10 finder tilsvarende anvendelse.

§ 51. Der skal være et tilstrækkeligt antal sygestier, så der altid er mindst én sygesti klar til brug til grise, der er syge eller skadede. Når en sygesti er fyldt op, skal den besætningsansvarlige straks gøre mindst én yderligere sygesti klar til brug.

Stk. 2. Det samlede antal sygestier til søer skal udgøre mindst 2,5 pct. af det samlede antal indendørs stipladser til løsgående drægtige søer.

Stk. 3. Hvis søer og gylte holdes i en sygesti, skal der være mindst 2,8 m² frit tilgængeligt stiareal pr. dyr, dog skal der i den enkelte sti være mindst 3,5 m² frit tilgængeligt stiareal. I sygestien må der anbringes op til tre dyr.

Stk. 4. Hvis smågrise, avls- eller slagtegrise holdes i en sygesti, skal der være et frit tilgængeligt stiareal på mindst

- 1) 0,36 m² pr. gris, der vejer fra 7 kg op til 15 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 0,41 m² frit tilgængeligt stiareal,
- 2) 0,58 m² pr. gris, der vejer fra 15 kg op til 30 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 0,69 m² frit tilgængeligt stiareal,
- 3) 0,91 m² pr. gris, der vejer fra 30 kg op til 60 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 1,14 m² frit tilgængeligt stiareal,
- 4) 1,29 m² pr. gris, der vejer fra 60 kg op til 100 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 1,70 m² frit tilgængeligt stiareal,
- 5) 1,53 m² pr. gris, der vejer fra 100 kg op til 130 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 2,05 m² frit tilgængeligt stiareal, og
- 6) 1,69 m² pr. gris, der vejer fra 130 kg op til 150 kg, dog skal der i den enkelte sti være mindst 2,28 m² frit tilgængeligt stiareal.

Stk. 5. I sygestier skal der være afkølingsfaciliteter og varmekilde, så grisenes kropstemperatur kan reguleres. Sygestier skal være indrettet, så træk i sygestien undgås.

Stk. 6. I sygestier skal mindst 2/3 af det samlede minimumsgulvareal, jf. stk. 3 eller 4, være med et blødt underlag. Underlaget kan bestå af en gummimåtte eller strøelse i en tilstrækkelig mængde, så grisene ikke er i direkte kontakt med gulvet.

Kapitel 10

Aflivning, herunder slagtning i besætninger

§ 52. I besætninger med grise, som opretholder besøgsregler med karantænetider fra besøg i anden besætning med grise, skal den besætningsansvarlige være i besiddelse af en bolt pistol og udstyr til efterfølgende afblødning eller rygmarvsstødning samt være instrueret i brugen. Bolt pistolen og udstyr til efterfølgende afblødning eller rygmarvsstødning skal opbevares i besætningen og til enhver tid være i funktionsdygtig stand.

Stk. 2. Ved aflivning af grise over 5 kg skal der til bedøvelse anvendes en bolt pistol, medmindre aflivning foretages af en dyrlæge, af en slagter eller af en person med jagttegn. Bedøvelse med bolt pistol skal umiddelbart efterfølges af afblødning eller rygmarvsstødning.

§ 53. Reglerne i § 52, stk. 2, kan fraviges i fornødent omfang, når det drejer sig om grise, der på grund af sygdom eller tilskadekomst straks skal aflives.

§ 54. Børn under 15 år må ikke udføre aflivninger, herunder slagtninger.

§ 55. Aflivning, herunder slagtning af drægtige søer og gylte i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden er forbudt.

§ 56. Det i § 55 nævnte slagteforbud finder ikke anvendelse, hvis der er tale om nødslagtning, hvor soen eller gylten aflives i besætningen, eller hvis soen eller gylten er blevet transporteret til slagteri i modstrid med forbuddet om transport af dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, jf. Rådets forordning (EF) Nr. 1/2005 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter.

Stk. 2. Nødslagtning i besætningen i medfør af stk. 1 skal udføres af en dyrlæge eller af en person under en dyrlæges tilsyn.

§ 57. Det i § 55 nævnte aflivningsforbud finder ikke anvendelse, hvis aflivningen sker ved intravenøs injektion af en for soen eller gylten dødelig dosis af veterinært lægemiddel godkendt til aflivning af dyr.

Stk. 2. Hvis en drægtig so eller gylt i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden på grund af sygdom eller tilskadekomst skal aflives straks, kan den i stk. 1 nævnte fremgangsmåde fraviges i fornødent omfang.

AFSNIT IV

Bestemmelser for indendørs hold af grise

Kapitel 11

Generelle bestemmelser

§ 58. I den del af bygningen, hvor der holdes grise, skal følgende undgås:

- 1) Vedvarende støjniveauer på 85 decibel og derover.
- 2) Konstant eller pludselig støj.

§ 59. Grise skal holdes i en belysning, der følger en 24-timers rytme og har sammenhængende perioder på mindst 8 timer pr. dag med henholdsvis lys og mørke. Lyset skal have en lysintensitet på mindst 40 lux.

§ 60. Luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af gasarter skal holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for grisene.

§ 61. Gulvene må hverken være glatte eller ujævne, så der er risiko for, at grisene kommer til skade, og de skal være udformet, konstrueret og vedligeholdt, så grise, der står eller ligger på dem, ikke kommer til skade eller udsættes for lidelse. De skal være tilpasset grisenes størrelse og vægt og danne en hård, jævn og stabil overflade.

Stk. 2. Hvis der udlægges strøelse, skal dette være rent, tørt og uskadeligt for grisene.

§ 62. Hvis grisenes sundhed og velfærd afhænger af et mekanisk ventilationssystem, skal der være et passende reservesystem, der gør det muligt at sikre en udluftning, der er tilstrækkelig til at bevare grisenes sundhed og velfærd, hvis systemet svigter. Der skal endvidere være et alarmsystem, som advarer om systemsvigt. Alarmsystemet skal testes regelmæssigt.

Kapitel 12

Særlige bestemmelser for orner

§ 63. Stien til en voksen orne skal have et frit gulvareal på mindst 6 m². Hvis stien også anvendes til naturlig bedækning, skal det frie gulvareal for en voksen orne være på mindst 10 m², og der må ikke være nogen hindringer i stien.

Kapitel 13

Særlige bestemmelser for gylte, goldsøer og drægtige søer (løbe-, kontrol- og drægtighedsstald)

§ 64. Søer skal fra fravæning og indtil 4 uger efter løbning være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Tilsvarende gælder for gylte fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning. Enkelte grise, som er aggressive, er blevet angrebet af andre grise eller er syge eller skadede, kan dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller i aflastningsstier. Goldsøer kan i den egentlige brunstperiode opstaldes i individuelle stier eller enkeltdyrsbokse i højst 3 dage, såfremt det vurderes, at soen på grund af sin adfærd kan skade sig selv eller andre søer eller gylte.

Stk. 2. Søer og gylte skal 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Enkelte søer eller gylte, som er aggressive, er blevet angrebet af andre grise eller er syge eller skadede, kan dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier.

§ 65. Når søer holdes i løsdriftssystemer, skal følgende arealkrav med hensyn til frit tilgængeligt stiareal være opfyldt:

- 1) Hvis der holdes til og med 17 søer, skal der for de
  - a) første 4 søer være mindst 2,80 m² pr. so,
  - b) næstfølgende 6 søer være mindst 2,20 m² pr. so og
  - c) efterfølgende 7 søer være mindst 2,00 m² pr. so.
- 2) Hvis der holdes mellem 18 og 39 søer, skal der være mindst 2,25 m² pr. so.
- 3) Hvis der holdes 40 eller flere søer, skal der være mindst 2,025 m² pr. so.

Stk. 2. Når gylte holdes i løsdriftssystemer, skal følgende arealkrav med hensyn til frit tilgængeligt stiareal være opfyldt:

- 1) For de første 10 gylte skal der være mindst 1,90 m² pr. gylt.
- 2) For de næstfølgende 10 gylte skal der være mindst 1,70 m² pr. gylt.
- 3) For hver yderligere gylt skal der være mindst 1,50 m² pr. gylt.

Stk. 3. I løsdriftssystemer må den enkelte sti ikke på noget sted være smallere end 3 m. Dog kan gylte, der inden løbning holdes i grupper på færre end seks grise, holdes i løsdriftssystemer med stier, der ikke på noget sted er smallere end 2,4 m. Tilsvarende gælder gylte, der fra løbning og indtil 7 dage før forventet faring holdes i grupper på færre end seks gylte.

§ 66. Hvor goldsøer holdes i enkeltdyrsbokse, jf. § 64, stk. 1, 4. pkt., skal der være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant. Boksene skal være indrettet, så hver gris kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

§ 67. Hvis gylte, goldsøer og drægtige søer holdes i individuelle stier eller aflastningsstier, jf. § 64, stk. 1, 3. pkt. og stk. 2, 2. pkt., skal der være mindst 2,8 m² frit tilgængeligt stiareal pr. dyr, dog skal der i den enkelte sti være mindst 3,5 m² frit tilgængeligt stiareal. I en aflastningssti må der anbringes indtil tre dyr. Hver individuel sti eller aflastningssti skal være udformet, så hvert dyr let kan vende sig, hvis dette ikke er i modstrid med specifik veterinærrådgivning.

Stk. 2. I de stier, som er nævnt i stk. 1, og i de løsdriftssystemer, som er nævnt i § 65, skal mindst 1,3 m² pr. so og 0,95 m² pr. gylt være et sammenhængende areal med fast eller drænet gulv eller en kombination heraf og med strøelse.

§ 68. For gylte, goldsøer og drægtige søer i løsdriftssystemer skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, hvorved dyrenes kropstemperatur kan reguleres.

Kapitel 14

Særlige bestemmelser for drægtige søer og gylte (indsættelse i farestier og redebygningsmateriale)

§ 69. Drægtige søer og gylte skal indsættes i farestier senest 3 dage før forventet faring.

§ 70. I ugen før det forventede faretidspunkt skal søer og gylte have passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde, medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften.

Kapitel 15

Særlige bestemmelser for smågrise, avls- og slagtegrise

§ 71. I stier til smågrise, avls- og slagtegrise skal mindst 1/3 af det til enhver tid gældende minimumsarealkrav være fast eller drænet gulv eller en kombination heraf.

Stk. 2. I stier, der alene anvendes til smågrise, jf. § 2, nr. 10, skal dog mindst 1/2 af det til enhver tid gældende minimumsarealkrav være fast eller drænet gulv eller en kombination heraf.

§ 72. I stier til smågrise over 20 kg, avls- og slagtegrise skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, der skal bruges til at regulere grisenes kropstemperatur.

AFSNIT V

Bestemmelser for udendørs hold af grise

Kapitel 16

Generelle bestemmelser

§ 73. Grise, der holdes udendørs, skal være bedst muligt beskyttet mod rovdyr og smitterisici. Dyrene skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, jf. § 18, stk. 1, 3. pkt. i dyrevelfærdsloven.

Kapitel 17

Bestemmelser om hytter

§ 74. Hytter til drægtige søer og gylte skal have et sammenhængende lejeareal på minimum 1,3 m² pr. so og 0,95 m² pr. gylt. Såfremt orner også har adgang til drægtighedshytterne, skal hytterne herudover have mindst 2 m² sammenhængende lejeareal pr. orne.

Stk. 2. Hytter til farende og diegivende søer og gylte skal have et sammenhængende lejeareal på minimum 3,8 m² pr. so eller gylt.

Stk. 3. Separate hytter til orner skal have et sammenhængende lejeareal på minimum 3 m² pr. orne.

Stk. 4. Hytter til smågrise, avls- og slagtegrise skal have et sammenhængende lejeareal, der opfylder følgende minimumsarealkrav:

- 1) 0,13 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på indtil 10 kg.
- 2) 0,17 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 10 og 20 kg.
- 3) 0,25 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 20 og 30 kg.
- 4) 0,34 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 30 og 50 kg.
- 5) 0,47 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 50 og 85 kg.
- 6) 0,55 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 85 og 110 kg.
- 7) 0,85 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på over 110 kg.

§ 75. Alle hytter skal have en indvendig højde, der er tilstrækkelig til, at grisene kan stå oprejst og bevæge hovedet uhindret, og til, at det er muligt at føre tilsyn med grisene.

Stk. 2. Hytterne skal være indrettet, så det er muligt gennem åbninger, vinduer eller lignende at se alle de grise, der opholder sig i en hytte.

§ 76. Hvis flere søer og gylte går i samme fold, skal det sikres, at ingen af disse forhindres i at komme ind i en hytte og få adgang til et lejeareal.

§ 77. Hytterne skal være isolerede eller på anden måde indrettet, så grisenes temperaturkrav kan tilgodeses under alle vejrforhold. Ved indretning af farehytter skal der både tages hensyn til soens, gyltens og pattegrisenes temperaturkrav.

§ 78. Hytterne skal være indrettet, så der er mulighed for yderligere ventilation ud over en enkelt døråbning, så luftcirkulationen i hytterne kan reguleres både i kolde og varme perioder. Antallet, dimensioneringen og indretningen af døråbningerne og eventuelle andre åbninger skal være afpasset efter, at grisene skal sikres bedst muligt mod vejrliget.

§ 79. Lejearealet i hytterne skal være dækket af halm eller andet materiale, så grisene kan ligge tørt og lunt under alle vejrforhold. I farehytter skal drægtige søer og gylte have tildelt større mængder halm eller andre materialer, der virker isolerende og kan bruges til redebygning.

Kapitel 18

Aktivitetsareal og udeareal med miljøgodkendt bund

§ 80. Ved udendørs hold af gylte, søer og orner i systemer med miljøgodkendt bund under det areal, grisene har adgang til, skal følgende minimumsarealkrav være opfyldt:

- 1) Drægtige søer og gylte skal have adgang til et udeareal på minimum 1,1 m². pr. dyr, dog mindst 20 m².
- 2) Farende og diegivende søer og gylte skal have adgang til et aktivitetsareal på minimum 6,2 m² pr. dyr, heraf mindst 2,5 m² udeareal.
- 3) Orner skal have adgang til et udeareal på minimum 3 m² pr. orne, uanset om den holdes alene eller sammen med andre grise. Hvis udearealet også anvendes til naturlig bedækning, skal udearealet til en voksen orne være på mindst 10 m², og der må ikke være nogen hindringer på arealet.

Stk. 2. Ved udendørs hold af smågrise, avls- og slagtegrise i systemer med miljøgodkendt bund under det areal, grisene har adgang til, skal udearealet opfylde følgende minimumsarealkrav:

- 1) 0,20 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på indtil 10 kg, dog mindst 10 m².
- 2) 0,20 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 10 og 20 kg, dog mindst 10 m².
- 3) 0,24 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 20 og 30 kg, dog mindst 10 m².
- 4) 0,32 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 30 og 50 kg, dog mindst 10 m².
- 5) 0,40 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 50 og 85 kg, dog mindst 20 m².
- 6) 0,50 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på mellem 85 og 110 kg, dog mindst 20 m².
- 7) 0,50 m² pr. gris med en gennemsnitsvægt på over 110 kg, dog mindst 20 m².

Stk. 3. Hvis det er veterinært begrundet, kan en gris undtagelsesvis anbringes i en enkeltdyrsfold, der ikke opfylder arealkravene i stk. 1, nr. 1, og stk. 2. Foldens udeareal skal mindst være så stort, at grisen kan ligge ned i udstrakt sideleje og rejse og vende sig uden besvær.

Kapitel 19

Sølehul m.v.

§ 81. Alle grise over 20 kg skal have adgang til et sølehul, hvori de kan regulere deres kropstemperatur og beskytte sig mod solskoldning, når den gennemsnitlige dagtemperatur overstiger 15°C i skyggen.

Stk. 2. Hvis grisene har adgang til et eller flere arealer med både skygge og effektiv luftudskiftning, hvor der er plads til, at alle grise i samme fold kan ligge ned i udstrakt sideleje på samme tid i døgnets varmeste timer, kan sølehullet erstattes med et overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning, hvorved grisenes kropstemperatur kan reguleres.

Stk. 3. Adgangen til et sølehul skal kunne lukkes for diegivende søer i op til 14 dage efter faring, hvis det er veterinært begrundet.

Kapitel 20

Indsættelse i farehytter

§ 82. Drægtige søer og gylte skal indsættes i farehytter senest 7 dage før forventet faring.

AFSNIT VI

Indførsel fra tredjelande

§ 83. For at kunne indføre grise fra tredjelande til Danmark, skal grisene ledsages af et certifikat udstedt af den kompetente myndighed i det pågældende land, hvorved det attesteres, at de mindst har fået en lige så god behandling som den, der er foreskrevet i Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin.

AFSNIT VII

Straf, ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Kapitel 21

Straf

§ 84. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, der overtræder § 3, § 4, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, § 5, § 6, stk. 1 og 3, §§ 7-24, § 25, stk. 1, §§ 26-29, §§ 31-32, § 33, stk. 2, §§ 35-37, § 38, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3-6, §§ 39-48, §§ 50-62, § 63, stk. 1, 1. og 3. pkt., og stk. 2, 1. pkt., §§ 64-72, § 73, 1. pkt., § 74-79, § 80, stk. 1 og 2, og stk. 3, 2. pkt., eller §§ 81-82, medmindre højere straf er forskyldt i medfør af anden lovgivning.

Stk. 2. Ved udmåling af straf efter stk. 1 anses det som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. § 58, stk. 2, 1. pkt., i dyrevelfærdsloven.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 22

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 85. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2021.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 17 af 7. januar 2016 om beskyttelse af svin ophæves.

§ 86. Bestemmelserne i § 63, stk. 1, finder først anvendelse fra den 1. januar 2035 for hold af gylte, goldsøer og drægtige søer i

- 1) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer eller drægtige søer, medmindre bygningerne undergår en større ombygning,
- 2) bygninger, der inden den 1. januar 2015 er taget i brug til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, og som undergår ændringer, herunder tilbygninger, der sker på baggrund af en tilladelse eller godkendelse, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lov om miljøbeskyttelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en tilladelse eller godkendelse, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lov om miljøbeskyttelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af en ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015, eller
- 3) nyopførte eller genopførte bygninger til hold af gylte, goldsøer og drægtige søer, der opføres på baggrund af en tilladelse eller godkendelse, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lov om miljøbeskyttelse, der er meddelt før den 1. januar 2015, eller en tilladelse eller godkendelse, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lov om miljøbeskyttelse, der meddeles efter den 1. januar 2015 som følge af en ansøgning indgivet til kommunen inden den 1. januar 2015.

Stk. 2. For goldsøer, der holdes i løsdriftssystemer, samt gylte og drægtige søer, der holdes i løsdriftssystemer indtil 4 uger efter løbning, finder § 68 først anvendelse fra 1. januar 2035, når dyrene holdes, i bygninger nævnt i stk. 1, nr. 1–3.

§ 87. Når drægtige søer og gylte, der er opstaldet i de i § 86, stk. 1, nr. 1-3, nævnte bygninger, holdes i enkeltdyrsbokse i de første fire uger efter løbning, skal der være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant. Boksene skal være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse indtil 1. januar 2035.

Stk. 3. Overtrædelse af bestemmelsen i stk. 1 fra 1. januar 2021 til 1. januar 2035 straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Fødevarestyrelsen, den xx

P.D.V.

Hanne Larsen

/ XX

Elementer i risikovurderingen og handlingsplan

1. Elementer i risikovurderingen

Den i § 49, stk. 1, nævnte risikovurdering skal mindst indeholde følgende nedenstående elementer jf. litra a-f. Elementerne omfatter staldforhold eller driftsledelsessystemer, der kan udgøre en risiko for halebidning.

For hvert af følgende elementer er angivet særligt relevante opmærksomhedspunkter samt de tilhørende bestemmelser.

a) Tildelt beskæftigelses- og rodemateriale

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Permanent adgang til en tilstrækkelig mængde manipulerbart materiale.
- Tilgængeligheden og kvaliteten af materialet samt hvorvidt materialet er interessant for grisene.

Den tilhørende relevante bestemmelse findes i § 14:

- Alle grise skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.

b) Renhedstilstand

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Effektiv rengøring og desinfektion.
- Rent miljø, især i fodrings- og hvileareal.

De tilhørende relevante bestemmelser findes i § 11, stk. 2 og § 12, stk. 1 og 2:

- grise skal have adgang til et fysisk og temperaturmæssigt behageligt lejeareal, der er tilstrækkeligt drænet og rent, og som gør det muligt for alle grisene at ligge ned samtidig.
- Stalde, stier, hytter, inventar og redskaber til grise skal regelmæssigt rengøres og desinficeres for at forbygge tilstedeværelse af sygdomsbærende organismer.
- De materialer, der anvendes til opførelse af rum, hvor grise holdes, navnlig til konstruktion af bokse og udstyr som grisene kan komme i kontakt med, må ikke være skadelige for grisene, herunder med skarpe kanter og fremspring, der kan påføre grisene skade, materialerne skal kunne rengøres og desinficeres effektivt.

c) Termisk komfort og luftkvalitet

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Passende temperatur og luftkvalitet.
- Et fysisk og varmemæssigt behageligt lejeareal.

- Passende ventilation uden træk.

De tilhørende relevante bestemmelser findes §§ 60, 62 og 72:

- Luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ luftfugtighed og koncentration af gasarter skal holdes på et niveau, som ikke er skadeligt for grisene.
- Hvis grisenes sundhed og velfærd afhænger af et mekanisk ventilationssystem, skal der være et passende reservesystem, der gør det muligt at sikre en udluftning, der er tilstrækkelig til at bevare grisenes sundhed og velfærd, hvis systemet svigter. Der skal endvidere være et alarmsystem, som advarer om systemsvigt. Alarmsystemet skal testes regelmæssigt.
- I stier til smågrise over 20 kg, avls- og slagtegrise skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, der skal bruges til at regulere grisenes kropstemperatur.

d) Sundhedstilstand

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Grisenes trivsel.
- Håndtering af syge og tilskadekomne grise, herunder sikring af det nødvendige antal sygestier.
- Tilstrækkeligt personale, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer.

De tilhørende relevante bestemmelser findes i § 3, § 50 og § 51, stk. 1, 5 og 6:

- grisene skal passes af et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, så grisene kan passes velfærds-mæssigt forsvarligt.
- Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at de personer, der passer grisene, har modtaget instruktion og vejledning om bestemmelserne i dyrevelfærdsloven og i denne bekendtgørelse.
- Alle grise, der synes at være syge eller tilskadekomne, skal omgående have en passende behandling. Hvis en gris ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal den enten aflives straks, eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne grise isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt.
- Grise, som holdes i grupper, men som er syge eller skadede, kan opstaldes midlertidigt i sygestier, herunder i individuelle stier. Stien eller hytten, hvor grisen opstaldes, skal være udformet, så hver gris let kan vende sig, hvis dette ikke er i modstrid med specifik veterinærrådgivning.
- Der skal være et tilstrækkeligt antal sygestier, så der altid er mindst én sygesti klar til brug til grise, der er syge eller skadede. Når en sygesti er fyldt op, skal producenten straks gøre mindst én yderligere sygesti klar til brug.
- I sygestier skal der være afkølingsfaciliteter og varmekilde, så grisenes kropstemperatur kan reguleres. Sygestier skal være indrettet, så træk i sygestien undgås.
- I sygestier skal mindst 2/3 af det samlede minimumsgulvareal, jf. § 51, stk. 4 (arealkrav), være med et blødt underlag. Underlaget kan bestå af en gummimåtte eller strøelse i en tilstrækkelig mængde, så grisene ikke er i direkte kontakt med gulvet.

e) Konkurrence om foder, vand og plads

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Tilstrækkelig plads og ressourcer for at undgå, at grisene konkurrerer unødigt med hinanden.
- Tilstrækkeligt antal ædepladser og drikkesteder.

De tilhørende relevante bestemmelser findes i §§ 17, 20 og 34:

- Alle grise skal fodres mindst én gang daglig. Hvis grisene opdrættes i grupper og ikke fodres efter ædelyst eller ved hjælp af automatisk fodringssystem, der fodrer grisene individuelt, skal hver gris have adgang til foder på samme tid som de andre i gruppen.
- Grisene skal endvidere fodres ved hjælp af et system, der sikrer, at hver gris kan få tilstrækkeligt foder, også når der er konkurrenter til foderet til stede.
- Udstyr til fodring og vanding skal være udformet, fremstillet og installeret på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af foder og vand og for skadelige virkninger af en eventuel indbyrdes rivalisering mellem grisene.
- Der skal være frit gulvareal til hver fravænnede gris eller hver avls- og slagtegris, der opdrættes i grupper, på mindst:
  - 1) 0,15 m² til grise med en gennemsnitsvægt på 10 kg eller derunder,
  - 2) 0,20 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 10 kg og 20 kg,
  - 3) 0,30 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 20 kg og 30 kg,
  - 4) 0,40 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 30 kg og 50 kg,
  - 5) 0,55 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 50 kg og 85 kg,
  - 6) 0,65 m² til grise med en gennemsnitsvægt på mellem 85 kg og 110 kg, og
  - 7) 1,00 m² til grise med en gennemsnitsvægt på over 110 kg.

f) Foder og vand

Særlige opmærksomhedspunkter:

- Foder er tilpasset grisenes ernæringsmæssige og fysiologiske behov.
- Velfungerede foder og vandingsfaciliteter.

De tilhørende relevante bestemmelser findes i §§ 13, 15 og 16:

- Alt automatiseret eller mekanisk udstyr, der er af betydning for grisenes sundhed og velfærd, skal efterses mindst én gang om dagen. Eventuelle konstaterede fejl skal udbedres straks, og hvis dette ikke lader sig gøre, skal der træffes passende foranstaltninger til at beskytte grisenes sundhed og velfærd.
- Grise over to uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.
- Alle grise skal have adgang til foder, der passer til deres alder, vægt, adfærdsmæssige og fysiologiske behov af hensyn til deres velfærd og sundhed.

2. Handlingsplan

Den i § 49, stk. 2, nævnte handlingsplan, der skal baseres på risikovurderingen, jf. punkt 1, litra a-f, skal adressere et af følgende punkter:

- a) Hvis der konstateres utilstrækkelige staldforhold eller driftsledelsessystemer i forbindelse med risikovurderingen, skal handlingsplanen beskrive, hvordan og hvornår forholdene udbedres.
- b) Hvis der ikke konstateres forhold (staldforhold eller driftsledelsessystemer), der nødvendiggør halekupering, skal handlingsplanen beskrive, hvordan besætningen gradvist vil ophøre med at halekupere henholdsvis modtage grise, der ikke er halekuperede.